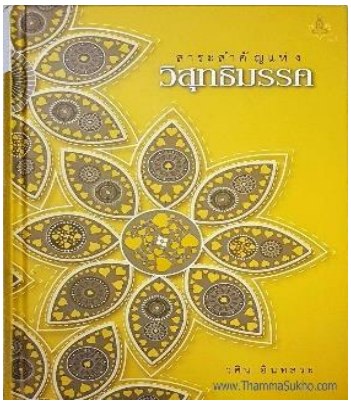
บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)
สาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค

โดย

พระนาวิน อนาวิโล

Received October 3, 2020; **Revised** October 15, 2020; **Accepted** October 19, 2020

ผู้เขียน: วศิน อินทสระ

ISBN: 9786167175270

จำนวน: 386 หน้า

ปีที่พิมพ์: 2557, พิมพ์ครั้งที่ 5

คัมภีร์วิสุทธิมรรค ดูเหมือนจะได้รับการรับรองจากปวงปราชญ์ผู้คงแก่เรียนในวิชาพระพุทธศาสนาว่าเป็นคัมภีร์สำคัญที่สุด ในการให้ความแจ่มแจ้งในหลักพระพุทธศาสนาซึ่งย่อลงเป็น 3 ประการ คือ ศีล สมาธิ และปัญญา พระพุทธโฆสาจารย์ผู้เรียบเรียงคัมภีร์นี้ ดูเหมือนจะเขียนอย่างสุดฝีมือและท่านได้รับเกียรติจากวงการพระพุทธศาสนาอย่างสูงยิ่งจะหาพระอรรถกถาจารย์รูปใดเสมอเหมือนได้ยาก หนังสือเรื่อง **"สาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค"** เล่มนี้ ได้นำเอาสาระสำคัญมาเสนอท่านผู้อ่าน เปรียบได้กับเครื่องมือและวิธีการไปสู่จุดหมายอันสูงสุด คือความหลุดพ้นจากทุกข์ในสังสารวัฏนี้ เมื่อบุคคลได้พบทางอันถูกต้อง และดำเนินไปตามทางนั้นโดยไม่หันหลังกลับเสียก่อน ย่อมจะต้องถึงจุดหมายปลายทางเข้าวันหนึ่ง จะเร็วหรือช้าเท่านั้น

“คัมภีร์วิสุทธิมรรค” ได้รับยกย่องให้เป็นคัมภีร์หนึ่งในพระพุทธศาสนา ซึ่งท่านพุทธโฆสาจารย์ได้รจนาไว้โดยสรุปจากเนื้อหาในพระไตรปิฎกทั้งหมด อาจเรียกได้ว่าเป็น “พระไตรปิฎกฉบับย่อ”ทีเดียว โดยท่านได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 23 ปริจเฉทหรือ 23 ตอน ดังจะได้แสดงขอบเขตของเนื้อหาแต่ละบทเพื่อให้ท่านได้เห็นภาพรวมหรือภาพกว้างของเนื้อหาในคัมภีร์นี้ก่อนที่ท่านจะอ่าน “สาระสำคัญแห่งวิ

สุทธิมรรค” ซึ่งท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ได้สรุปและเรียบเรียงขึ้นจากคัมภีร์นี้อีกทอดหนึ่ง ด้วยหวังว่าจะช่วยให้ผู้ที่ยังใหม่ต่อการศึกษาพระพุทธศาสนาเข้าใจความเชื่อมโยงของเนื้อหาในแต่ละบทมากขึ้น เนื้อจากเนื้อหาของหัวข้อธรรมบางเรื่องไม่ได้อธิบายไว้จบในบทเดียว มีการอธิบายคาบเกี่ยวกันระหว่างบทไปบ้าง หนังสือเล่มนี้ เป็นคู่มือของท่านผู้สนใจศึกษาค้นคว้า และใคร่ในการปฏิบัติธรรมได้ดีพอสมควร

หนังสือเล่มนี้มีวิธีนำเสนอของการเขียนงานทางวิชาการที่ดี มีโครงสร้างที่ชัดเจน ผู้แต่งเริ่มต้นในแต่ละบทด้วยการแจกแจงวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในบทนั้น ๆ สำนวนภาษาที่ใช้และวิธีการเขียนตรงไปตรงมา ด้านโครงของหนังสือ มีการวางลำดับเนื้อหาเป็นไปตามหลักไตรสิกขา คือศีล สมาธิ และปัญญา รวบรวมเนื้อหาไตรสิกขาไว้เป็นหมวดหมู่ เป็นหนังสืออธิบายหลักคำสอน ของพระพุทธศาสนาว่าด้วยไตรสิกขาไว้อย่างละเอียดน่าสนใจยิ่ง ประมวลหลักธรรม สำคัญในพระไตรปิฎกไว้ทั้งหมด จัดหลักธรรมเป็น 3 หมวดตามระบบไตรสิกขาคือ ศีล สมาธิ ปัญญา

สาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค ซึ่งท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ได้สรุปและเรียบเรียงจากคัมภีร์วิสุทธิมรรคอีกทอดหนึ่งจะช่วยให้ผู้ใหม่ต่อการศึกษาพระพุทธศาสนาเข้าใจความเชื่อมโยงของเนื้อหาในแต่ละบทมากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาของหัวข้อธรรมบางเรื่องไม่ได้อธิบายไว้ในบทเดียว มีการอธิบายคาบเกี่ยวกันระหว่างบทไปบ้าง ผู้เขียน (ผู้วิจารณ์) ก็มีความคิดเห็นว่า หนังสือสาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรคเปรียบเหมือนกับการศึกษาแผนที่ ที่บอกทางไปสู่นิพพาน ซึ่งได้แสดงไว้โดยลำดับตั้งแต่การศึกษาเรื่องศีล (สีลสิกขา) สมาธิ (จิตตสิกขา) ปัญญา (ปัญญาสิกขา)

สาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค ทั้ง 23 ปริเฉท สงเคราะห์เข้าในไตรสิกขาคือ ศีล สมาธิ ปัญญา ได้ดังนี้ คือ บทที่ 1 สีลนิเทส และบทที่ 2 ธุตังคนิเทส สงเคราะห์ เข้าในสีลสิกขา บทที่ 3 กรรมฐานคหณนิเทส ถึง บทที่ 13 อภิญญานิเทส สงเคราะห์เข้าใน จิตตสิกขา (สมาธิ) บทที่ 14 ขันธ นิเทส ถึงบทสุดท้าย คือปัญญาภาวนานิสังสนิเทส สงเคราะห์เข้าใน ปัญญาสิกขา

โดยสรุป หนังสือเล่มนี้สามารถตอบโจทย์ของผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการปฏิบัติสมถะและวิปัสสนากัมมัฏฐาน ผู้ที่เริ่มสนใจเกี่ยวกับแนวคิดนี้ หนังสือเล่มนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี สามารถชี้แนะช่องทางและแนวคิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมทั้งเป็นช่องทางในการศึกษาเพิ่มเติม หนังสือเล่มนี้เปรียบเสมือนคู่มือเล่มหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถกลับมาศึกษาเพิ่มเติมได้ในทุกโอกาส

เอกสารอ้างอิง

วศิน อินทสระ. (2557). *สาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ธรรมดา.